

RIKSTEATERN

Riksteatern
145 83 Norsborg
Tel: 08-531 991 00
Fax: 08-531 830 12
info@riksteatern.se
www.riksteatern.se

RIKSTEATERN KONGRESS 2011!

PROPOSITION

INNEHÅLL

INLEDNING.....	5
MÖTESPLATSER UNDER KONGRESSPERIODEN.....	5
Framtidsforum	5
Gemensam verksamhetsplaneringsdag.....	6
Propositionsrundan	6
OMVÄRLD I FÖRÄNDRING	8
EU	8
SVERIGE.....	9
Statens nya kulturpolitik.....	9
Regionalisering.....	10
Det civila samhället	12
DET DIGITALA RUMMET	15
STYRELSENS FÖRSLAG	17
INLEDNING TILL RIKSTEATERNS STRATEGISKA PLAN	17
RIKSTEATERNS STRATEGISKA PLAN 2011 - 2015.....	19
Vision	19
Verksamhetsidé.....	19
Värdegrund	19
Mål	20
Strategier.....	20
Målbilder.....	22
RIKSTEATERNS VERKSAMHETSPLANERING	23

MEDLEMMEN I CENTRUM.....	25
REGIONERNAS NYA ROLL.....	28
Den nya kulturpolitiken ändrar förutsättningarna för Riksteatern.....	30
RIKSTEATERN INTERNATIONELLT	31
BARN & UNGA.....	33
Nationella barnteaterrådet	34
RIKSTEATERNS ÄNDAMÅLSPARAGRAF.....	35
RIKSTEATERNS DEMOKRATIPARAGRAF.....	36
Riksteaterförenings rätt att sända ombud	37
Demokratiparagraf i Normalstadgar för Riksteatern regionalt	37
RIKSTEATERNS NAMN – lokalt.....	37
RIKSTEATERNS NAMN – regionalt.....	39
ÅRSAVGIFTER	40
MEDLEMSAVGIFTER	40
OBSERVATÖR.....	42
PERSONER FÖR FYLLNADSVÄL	44
FÖRTYDLIGANDE AV TIDIGARE KONGRESSBESLUT.....	45
STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 7	45
STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 8	45
STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 16	45
STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 21	47
STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 22	47
STYRELSENS FÖRSLAG I SAMMANFATTNING.....	48

INLEDNING

Riksteaterns styrelse vill tacka alla entusiastiska förtroendevalda och medlemmar som tillsammans har tagit fram underlag till denna proposition. Kraften i ert engagemang, och er vilja att utveckla scenkonsten och dess roll i samhället har varit en ledstjärna i vårt arbete.

Det är inte bara höstens propositionsrunda som har gett oss inspiration och energi. Under den senaste kongressperioden har vi träffats i många andra sammanhang för att diskutera gemensamma frågor. Nedan summerar vi några av de viktigaste intrycken från några av mötesplatserna under kongressperioden.

MÖTESPLATSER UNDER KONGRESSPERIODEN

Framtidsforum

Under samtalen i Framtidsforum framkom ett stort engagemang hos många Riksteaterföreningar kring att nå fler samt andra grupper än de som idag oftast ingår i publiken.

Många Riksteaterföreningar uttryckte oro kring återväxten av medlemmar. Den nuvarande strukturen för engagemang ansågs delvis uteslutande.

Mot bakgrund av detta föreslår styrelsen i "Riksteaterns strategiska plan 2011 – 2015" att Riksteatern ska sätta medlemmen i centrum. Ambitionen är att vi genom att utgå från den enskilda medlemmen och dennes önskemål ska kunna frigöra den stora resurs som Riksteaterns medlemmar utgör.

Det efterfrågades fler stödfunktioner, exempelvis från medlemservice, för att rekrytera och behålla medlemmar.

Mot bakgrund av detta lägger Riksteaterns styrelse fram flera förslag om att utveckla det gemensamma medlemsregistret så att det bättre lever upp till Riksteaterföreningarnas förväntningar.

Många föreningar lyfte fram behoven på små orter.

Under kongressperioden har uppdraget "Små scener/Små orter" varit en samlade kraft där Riksteatern lokalt, regionalt och nationellt samverkat för att utveckla förutsättningarna för och tillgången till scenkonst på små

scener och små orter. Riksteatern har bland annat utvecklat ett utbyte med "The National Rural Touring Forum" som arbetar med liknande frågor i England och Wales.

En del Riksteaterföreningar kritiserade Riksteaterns marknadsmaterial som de ansåg ger ett alltför svagt stöd för att få ett genomslag hos allmänheten.

Mot bakgrund av detta har Riksteatern genomfört en översyn av produktionen av marknadsmaterial med målet att bättre leva upp till Riksteaterföreningarnas önskemål.

Det efterfrågades också en större förståelse hos anställda kring folkrörelsens grund - vad det innebär att vara ideellt engagerad.

Mot bakgrund av detta har Riksteaterns VD fått i uppdrag att utbilda anställda på Riksteaterns nationella nivå för att utveckla deras förmåga att möta upp folkrörelsens behov.

Som helhet synliggjorde Framtidsforum behovet av att låta Riksteaterföreningarnas prioriteringar i högre utsträckning än hitintills påverka hur Riksteatern använder sina regionala och nationella resurser.

Gemensam verksamhetsplaneringsdag

Med utgångspunkt i resultaten från Framtidsforum genomfördes en gemensam verksamhetsplaneringsdag i november 2009 för förtroendevalda från Riksteaterns regionala och nationella styrelser. Många regionala styrelser ställde upp med flera ledamöter, totalt medverkade ett 70-tal personer. Målet var att skapa en bild av Riksteaterns regionala roll i framtiden och tillsammans göra en planering av det utvecklingsarbete som krävs för att vi ska nå dit.

Resultatet från verksamhetsplaneringsdagen har varit en av de viktigaste utgångspunkterna för styrelsen när vi arbetade fram förslaget till "Riksteaterns strategiska plan 2011-2015".

Propositionsrundan

Propositionsrundan har gett styrelsen en ovärderlig sammanställning över de frågor som Riksteaterföreningarna uppfattar som prioriterade. Även om förutsättningarna skiljer sig åt mellan föreningarna så finns det ett antal övergripande frågor som återkommer vid alla möten över hela landet.

- Det finns en stark önskan att öka samverkan och stärka vi-känslan i hela organisationen.
- Det finns en orubblig övertygelse om att mångfald berikar och att vi alltid ska bejaka olikheter med respekt för varandras särart.
- Det finns en insikt om att Riksteatern behöver utveckla strategier för att ge plats åt nya perspektiv och målgrupper.
- Det finns en stor enighet om att demokratiarbetet inom Riksteatern ska fortsätta och fördjupas.
- Det finns en vilja att i högre utsträckning än hitintills engagera medlemmarna direkt i Riksteaterföreningarnas demokratiarbete.

Riksteaterns styrelse har tagit fasta på ovanstående centrala frågeställningar och låtit dem ligga till grund för denna proposition vars målsättning är att staka ut en gemensam riktning för Riksteaterns utveckling under den kommande kongressperioden.

Vid sidan av dessa frågor har styrelsen även tagit med några konkreta idéer från propositionsrundan i denna proposition. Till exempel förslaget att Riksteaterns nationella nivå ska ta fram en lösning för att underlätta e-postkommunikation till medlemmarna lokalt, regionalt och nationellt och att Riksteaterns nationella nivå ska tillhandahålla stöd för verksamhetsplanering för de Riksteaterföreningar som så önskar.

Även om några av de mer handfasta förslagen från propositionsrundan har letat sig in i propositionen så är Riksteaterns kongress framför allt ett forum där vi ska fokusera på de stora övergripande frågorna. Det mest grundläggande är att lägga fast en gemensam plattform för den kommande kongressperioden.

Riksteaterns styrelse har sammanfattat sitt förslag till plattform för de kommande åren under rubriken "Riksteaterns strategiska plan 2011 - 2015".

Den strategiska planen är Riksteaterorganisationens viktigaste styrdokument. Planen är en utgångspunkt för såväl styrelser som anställda på samtliga nivåer inom hela Riksteaterorganisationen och planen styr därmed hela organisationens inriktning.

Styrelsen presenterar även ett förslag till en samordnad verksamhetsplanering inom hela Riksteaterorganisationen. Utgångspunkten är att Riksteaterföreningarnas verksamhetsplanering ska ligga till grund för den regionala och nationella

planeringen och därmed påverka hur Riksteatern använder sina regionala och nationella resurser.

Ett annat centralt tema i denna proposition är behovet av att stärka medlemmarnas inflytande i Riksteatern. Medlemmarnas vilja att engagera sig inom och för organisationen är avgörande för organisationens överlevnad i framtiden. Ytterst är det medlemmarnas vilja och önskemål som ska vara ledstjärna för våra beslut på denna kongress.

OMVÄRLD I FÖRÄNDRING

De icke-statliga aktörernas roll och genomslag i samhällsutvecklingen ökar för varje år. Det är positivt att civilsamhället organiserar sig inom föreningar, tankesmedjor, virtuella nätverk eller folkrörelser, och ofta har en social agenda. En agenda som belyser orättvisor och arbetar för att stärka enskilda eller en mångfald av fri- och rättigheter. Åtskilliga aktörer arbetar över nationella särintressen och geografiska gränser. Idén om den globala byn, där alla människor är sammankopplade till och beroende av varandra, handlar inte om en romantiserad världsbild. Konceptet står snarare för en strategi som möjliggör nya analyser av omvärlden och förutsättningar; förklaringsmodeller som kan bistå i det egna arbetet oavsett om man befinner sig i Arvidsjaur eller Johannesburg. Detta har vi särskilt observerat genom globala händelser som till exempel klimatförändringar, ekonomiska kriser och politiska reformer. Kedjereaktioner tillhör inte längre undantagen, och Sverige kan inte avskärma sig från vad som sker i andra delar av världen.

EU

De senaste åren har nationalistiska och främlingsfientliga grupper fått ett allt större genomslag inom EU. Framgångar som i sin tur har öppnat dörrar för rasismen till de parlamentariska salarna. En rädslans kultur baserad på fördomar och okunskap med identifierade syndabockar har slagit rot från väst till öst. Mot bakgrund av detta är försvaret för en rättighetsbaserad, långsiktig kulturpolitik inom hela Europa och den europeiska unionen viktigare än någonsin.

Lissabonfördraget (art. 167) kräver att unionen använder kultur som ett medel för att främja interkulturell respekt och mångfald.

Kulturens instrumentalistiska natur iaktas även i EU:s kulturagenda. Den togs fram 2007 av EU-kommissionen och vilar på tre stommar: kulturell mångfald och interkulturell dialog, kultur som en katalysator för kreativitet, och kultur som huvudkomponent i internationella relationer.

Agendan skedde i dialog med individer och grupper aktiva inom kultursektorn. Det är särskilt glädjande att civilsamhällets roll och relevans är mer erkänd och efterfrågad idag än någonsin tidigare.

Denna utveckling har vi uppmärksammat på europeisk såväl som på nationell nivå. Riksteaterns samarbeten med europeiska och icke-europeiska partners har ökat de senaste fyra åren. Vi har särskilt stärkt vår samverkan med intresseorganisationer som Culture Action Europe, som driver lobby- och opinionsbildning direkt från EU:s hjärta i Bryssel. Culture Action Europe är en viktig kanal för att påverka EU:s framtida finansiering av kultur bland annat inom ramen för EU:s strukturfonder. Medarbetare och medlemmar i folkrörelsen har varit givna aktörer i processer som bidragit till fler dialoger med europeiska institutioner. Vi ser även ett ökat regionalt intresse från föreningarna för europeiska och internationella frågor och samarbeten. De kommande åren, som mycket sannolikt innebär en vidare utveckling och spridning av EU:s regionaliseringsåtgärder, kommer att resultera i fler möjligheter för folkrörelsen. Medlemmar, Riksteaterföreningar och andra anslutna organisationer kommer att kunna stärka sin verksamhet på lokal nivå och samtidigt samverka med fler partners över regionala, nationella och europeiska gränser, och därmed möjliggöra förverkligandet av Riksteaterns övergripande visioner och mål.

SVERIGE

Statens nya kulturpolitik

Statens nya kulturpolitik innebär stora möjligheter men också utmaningar för Riksteatern. De kulturpolitiska målen har skrivits om och statens insatser ska i högre grad inriktas på att stimulera kulturverksamhet i landet, inte reglera den.

Den viktigaste förändringen är den nya modellen för statens stöd till regionala kulturverksamheter, den s.k. "samverkansmodellen".

Modellen bygger i korthet på att

- Respektive landsting tar fram fleråriga regionala kulturplaner i samverkan med länets kommuner och efter samråd med kulturlivet i länet och det civila samhället. Kulturplanerna fastställs efter dialog med Statens kulturråd.
- Nivån på medelstillelningen till respektive län beslutas av Statens kulturråd efter samråd med övriga berörda myndigheter och med utgångspunkt i de regionala kulturplanerna.
- Statens kulturråd betalar ut medel till landstingen som i sin tur fördelar bidrag till institutioner och annan verksamhet.

Kultursamverkansutredningen "Spela samman" (SOU 2010:11) föreslog att kultursektorn går före den generella regionalisering som är på väg att genomföras i Sverige.

Mot bakgrund av detta har den nya samverkansmodellen redan börjat införas. Först ut är Västra Götaland, Skåne, Halland, Gotland och Norrbotten som tecknar avtal redan 2010 för sin kulturverksamhet 2011 och framåt.

Riksteatern står väl rustad och kommer att vara en av de starkaste aktörerna inom den civila sektorn inför förhandlingarna enligt den nya samverkansmodellen.

Riksteatern ingår tillsammans med Riksarkivet, Riksantikvarieämbetet, Svenska Filminstitutet, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Kungliga Biblioteket och Konstnärsnämnden i ett samverkansråd till stöd för Statens kulturråd i övergången.

Regionalisering

Frågan om hur Sverige ska organiseras i framtiden har diskuterats alltsedan Ansvarskommittén lämnade sitt slutbetänkande i februari 2007. I ursprungsförslaget handlade det om att de nuvarande 21 länen och landstingen skulle ersättas av 6 till 9 storregioner.

I januari 2009 klargjorde regeringen att det även i fortsättningen ska finnas en regional politisk nivå med beskattningsrätt och att en regionreform kommer att genomföras. Reformen innebär att regionkommunerna ska få ett utvidgat

ansvar som, förutom dagens uppgifter, omfattar regionala utvecklingsfrågor och kultur, och att den regionala indelningen förändras.

Beslutet innebar också att de försök med regionkommuner som fanns i Skåne och Västra Götaland permanentades och att de ansökningar som inkommit om omvandling till regionkommuner från Halland och Gotland beviljades.

Övriga ansökningar som inkommit från Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland samt kommunerna Sundsvall och Ånge överlämnades till Kammarkollegiet som även tagit emot en ansökan från Dalarna, Gävleborg och Uppsala för beredning. Kammarkollegiet kommer även att bereda eventuella nya ansökningar efterhand som de växer fram underifrån.

Vid sidan av ansökningsförfarandet har Örebro läns landsting, Landstinget Västmanland, Landstinget Sörmland och Stockholms läns landsting i november 2009 undertecknat en avsiktsförklaring om samarbete inom en rad områden, däribland kulturområdet.

En organisationskommitté har också tillsatts för att se över statens regionala förvaltning och indelning. Reformen genomförs i etapper med början 2011.

Det som i Ansvarskommitténs slutbetänkande var tänkt som en strukturell reform som skulle dela upp Sverige i ett mindre antal storregioner blev istället en reform där det i princip är fritt att bilda regioner utifrån regionala och lokala önskemål.

Detta har i sin tur gjort det möjligt för Västra Götaland, Skåne, Halland och Gotland att vara först ut i regionaliseringsprocessen trots att de fyra regionerna skiljer sig väsentligt åt i storlek.

I ett brev till Finansdepartementet i januari 2010 skriver Sveriges kommuner och landsting (SKL) att de anser att de framtida regionkommunerna behöver bli större och färre än idag för att klara det regionala utvecklingsuppdraget.

SKL anser vidare att det vore djupt olyckligt om processen drar ut på tiden. Flertalet landsting kommer sannolikt att vilja fullfölja sina ambitioner att skapa slagkraftiga regioner. Samtidigt visar erfarenheterna att det i delar av landet kommer att innebära en stor utmaning att skapa enighet om var de nya gränserna ska gå.

Regeringen har beslutat att organisationskommittén om statens regionala förvaltning ska lämna sina förslag senast den 15 december 2012. För att kommittén ska ha möjlighet att anpassa förslagen om statens regionala

indelning efter de nya regionkommunernas indelningsförslag behöver dessa vara klara tidigt under 2012.

Det civila samhället

I september 2007 överlämnade Folkrorelseutredningen sitt betänkande "Rörelser i tiden" (SOU 2007:66). Betänkandet resulterade i propositionen "En politik för det civila samhället" (2009/10:55) som regering överlämnade till Riksdagen i december 2009.

I propositionen föreslår regeringen att målet för politiken för det civila samhället ska vara att förbättra villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin. Detta ska ske i dialog med det civila samhällets organisationer genom att

- utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga,
- stärka det civila samhällets förutsättningar att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden,
- fördjupa och sprida kunskapen om det civila samhället.

Ett system för regelbunden uppföljning av politiken för det civila samhället gentemot ovanstående mål ska skapas och regeringen avser också att stärka statistikförsörjningen om det civila samhället.

I propositionen behandlas vidare frågor om dialog och samråd med det civila samhällets organisationer, det civila samhällets entreprenörskap, frågor om delaktighet, jämställdhet och mångfald, statligt stöd till det civila samhällets organisationer, det civila samhällets övriga finansiering samt frågor om allmänna samlingslokaler.

Begreppet det civila samhället används i betydelsen av en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Inom det civila samhället verkar bland annat ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund, men även nätverk, upprop och andra aktörer.

Genom den nya politiken vill regeringen lyfta fram det civila samhällets stora betydelse, utveckla och tydliggöra relationen mellan staten och det civila samhället och ta ett helhetsgrepp om generella frågor om det civila samhället och dess villkor.

Regeringen lyfter även fram den ideella sektorns betydelse i kulturpropositionen "Tid för kultur" (2009/10:3) och pekar bland annat på att:

"Det är viktigt för kulturpolitiken att ta hänsyn till det civila samhället – olika organisationer och nätverk av mer eller mindre formell art – och dess roll för kulturen i hela landet".

"I stora delar av Sverige, i synnerhet utanför de större städerna, spelar folkbildningen, föreningslivet och annan ideellt driven verksamhet – det som ofta benämns den civila sektorn – en stor roll för kulturlivet. Det kan röra sig om lokala Riksteaterföreningar, kyrkokörer, hembygdsföreningar eller annan föreningsdriven programverksamhet. Arrangörsledet baserar sig ofta i grunden på frivilligt arbete, om än med offentlig delfinansiering. De samlingslokaler runt om i landet som i hög utsträckning ägs och förvaltas av den ideella sektorn har en stor betydelse som arenor för kulturupplevelser och kulturmöten".

Riksteatern välkomnar att regeringen så tydligt uppmärksammar det civila samhällets betydelse och behovet av att dialogen mellan det civila samhället, kommunerna, landstingen och staten utvecklas.

I samband med kulturutredningen blev bristen på samarbete mellan ideella kulturorganisationer tydlig. Det visade sig till exempel svårt att få fram en samlad bild av den ideella sektorns verkliga betydelse för kulturlivet.

Inom kulturens område finns det ingen motsvarighet till Riksidrottsförbundet som företräder sina medlemsorganisationer gentemot myndigheter, politiker och samhälle och det saknas ofta utarbetade former för ett gemensamt ansvarstagande mellan institutioner och ideella organisationer på kulturområdet.

Bristen på samverkan medför att det är lätt att tappa helhetsperspektivet och ställa den ena verksamheten mot den andra istället för att se vad en kraftsamling på kulturen skulle kunna tillföra samhället utifrån ett aspektpolitiskt perspektiv.

Ideell kulturallians

Som ett svar på detta har Riksteatern under kongressperioden medverkat till att bilda en ideell kulturallians tillsammans med andra organisationer inom kulturområdet.

IKA – Ideell kulturallians – består av ett 50-tal organisationer, inklusive Riksteatern. Nätverket, som bildades 2009, vill lyfta fram sina medlemsorganis-

ationers verksamhet och synliggöra all den kraft och det mervärde som de skapar via mötesplatser i hela Sverige. Tillsammans har organisationerna bakom IKA över 1 miljon medlemmar och genomför arrangemang med en samlad publik på över 20 miljoner besökare årligen.

Ideell kulturallians kommer också att få en betydelsefull roll att spela mot bakgrund av regeringens propå att de ideella organisationerna ska vara en viktig part vid genomförandet av den nya modellen för samspelet mellan staten och den kommunala nivån – landstingen och kommunerna – inom kulturpolitiken.

Civilsamhällets organisationer i samverkan

Under kongressperioden har Riksteatern även medverkat till att bilda Civos, en organisation för övergripande samverkan inom hela den ideella sektorn.

Civos – Civilsamhällets organisationer i samverkan – är en sammanslutning av 16 organisationer, inklusive Riksteatern. Medlemmarna verkar inom stora delar av föreningssverige och representerar kulturorganisationer, trossamfund, socialt verksamma organisationer, folkbildningen, arbetsgivarorganisationer med flera.

Civos uppdrag är

- att genom ett aktivt föreningsliv kanalisera det ideella engagemanget i hela samhället och vara en arena där människor tillsammans kan uttrycka sina värderingar i ord och handling,
- att möjliggöra för flera att känna tillhörighet och inkludering i samhället,
- att värna de demokratiska värderingarna,
- att verka för samhällets och medborgarnas bästa,
- att alltid stå för kvalitet och kunnande i vårt arbete,
- att försvara och stärka sektorns oberoende och frihet,
- att vidga sektorn, sprida dess idéer och kunskaper samt att inspirera människor att arbeta i, och på andra sätt stödja, sektorn samt att öka kunskapen i samhället om den samhällsnytta som sektorn bidrar med.

DET DIGITALA RUMMET

Den digitala utvecklingen medför en rad nya möjligheter för demokratiska folkförelser som Riksteatern. Internet har gett oss en infrastruktur för interaktiv kommunikation som sätter användaren i centrum, detta till skillnad från 1900-talets massmediatekniker där mottagaren sågs om en passiv konsument. I den digitala revolutionens kölvatten har det vuxit fram en ny generation användare som ser deltagande som en naturlig del av den kulturella upplevelsen. Dessa användarvanor kommer förr eller senare utmana hela Riksteaterorganisationen och på sikt kanske tvinga oss att omvärdera vårt sätt att förhålla oss till publiken.

Redan idag lever många av Riksteaterns föreställningar vidare och utvecklas på Internet. Ett exempel är Seven – sju berättelser som uppmärksammar kvinnors mänskliga rättigheter. Publiken kan som vanligt diskutera föreställningen på Riksteaterns hemsida. Besökare som vill veta mer kan följa projektets vidare öden på produktionens Facebooksida. På Sveriges radios hemsida finns en inspelning av pjäsen där svenska ministrar läser berättelserna. Elever på det estetiska programmet på Sturegymnasiet i Halmstad har gjort en förfilm till föreställningen som publicerats på Youtube. Newsdesk för budskapet vidare genom ett refererat från föreställningen. Bloggare över hela landet tar vid och diskuterar vidare. I slutändan har oändligt många fler tagit del av projektet och dess budskap via Internet än den publik som från början fick en möjlighet att se Seven "live".

Sociala medier har fått ett genombrott under de senaste åren. Under kongressperioden har exempelvis Facebook vuxit från femtio- till femhundra miljoner aktiva användare över hela världen. I åldern 18-21 år har idag ca 90 % ett konto på Facebook i Sverige, andelen sjunker visserligen med ökande ålder men det är först vid 38 års ålder som andelen understiger 50 %. Den som har erfarenhet av att umgås på den nya sociala arenan får därigenom tillgång till nya kostnadseffektiva kommunikationskanaler.

Ett viktigt initiativ inom den moderna informationsteknologin i Sverige är Folket Hus och Parkers satsning på att utveckla biografen från salong till upplevelsehus med hjälp av modern teknik. Under kongressperioden har antalet "Digitala hus" fördubblats från ett femtiotal till över hundra.

Ett exempel på hur Riksteatern samverkat med de "Digitala husen" är Vibragera, en föreställning framförd av två döva och två hörande dansare. Urpremiären av Vibragera direktsändes från Reaktorhallen R1 på Kungliga Tekniska

Högskolan digitalt till Gallaudet University i Washington DC, USA och 12 digitala biografier i Folkets Hus och Parkers regi. Föreställningen följdes av ett digitalt publiksamtal mellan koreograf, dansare och publiken i USA och Stockholm.

Den nya digitala tekniken kan även användas för att stärka demokratiska processer. Styrelsen hoppas att den fortsatta behandlingen av denna proposition ska visa sig vara ett lyckat exempel på detta. I samma stund som propositionen är klar kommer den att publiceras på Riksteaterns hemsida www.riksteatern.se/kongress. Där kan alla som vill delta i samtal om propositionen, en diskussion som kommer att fortgå fram till kongressen 2011. Vi hoppas att detta ska innebära att vi alla kommer till Riksteaterns kongress bättre förberedda än vad som annars hade varit möjligt.

STYRELSENS FÖRSLAG

INLEDNING TILL RIKSTEATERNS STRATEGISKA PLAN

Riksteatern besitter en unik styrka i att samtidigt verka lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Inför framtiden gäller det att i ännu högre grad ta tillvara och samordna kraften i hela Riksteaterorganisationen.

Detta kommer att ställa krav på Riksteatern att utveckla och samordna verksamhetsplaneringen inom hela organisationen. Vi återkommer med förslag till hur detta kan genomföras längre fram i denna proposition.

En förutsättning för en gemensam verksamhetsplanering är att hela Riksteaterorganisationen delar grundläggande värderingar, vision och verksamhetsidé. Utifrån detta kan vi sedan göra upp planer för hur verksamheten ska genomföras.

Därför föreslår styrelsen att "Riksteaterns strategiska plan 2011 - 2015" inleder kongressens behandling av propositionen och att den fastställs innan resten av propositionen och motionerna behandlas.

"Riksteaterns strategiska plan 2011 – 2015" är Riksteatersorganisationens viktigaste styrdokument. Strategin styr hela organisationens riktning de kommande åren och utgör grunden för lokala, regionala och nationella styrelser och anställda.

Förslaget till Riksteaterns nya vision – Din arena för medskapande och utveckling – utgår ifrån och sätter medlemmen i centrum.

Vi måste fråga oss hur Riksteatern kan blir en attraktiv plattform som uppmunttrar medlemmarna att engagera sig och aktivt bidra till att utveckla Riksteaterföreningarnas verksamhet.

Vi behöver alla känna att vi tas i anspråk för att hitta lösningar på de utmaningar som ligger framför oss och många bär på en stark önskan att bidra med egen kunskap, erfarenhet och kompetens för det gemensamma bästa.

I Riksteaterns senaste medlemsundersökning svarade nästan 45 % av medlemmarna att de var beredda att hjälpa till ideellt inom Riksteatern. Vi bör se det som en av våra viktigaste uppgifter för den kommande kongressperioden, att frigöra den kraft som finns inbyggd i denna önskan.

För Riksteatern är ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv grundläggande för verksamheten. Vi arbetar aktivt för att inkludera fler perspektiv och olika erfarenheter inom den verksamhet vi bedriver. Vi ser mångfalden som en tillgång och vi bejakar olika bakgrund.

Målet för Riksteaterns mångfaldsarbete är att tillvarata de nya idéer och lärdomar som uppstår när olikheter tillåts. Lika möjligheter och rättigheter med olika ålder, kön, klass, etnicitet, sexuell läggning, språk, kulturell bakgrund eller andra individuella olikheter är en resurs för medskapande och utveckling.

I "Riksteaterns strategiska plan 2011 – 2015" presenterar styrelsen sitt förslag till plattform för Riksteaterns utveckling under den kommande kongressperioden.

När vi ser tillbaka på omvärldsförändringarna under de senaste åren får vi en uppfattning om hur snabbt politiska beslut kan ändra förutsättningarna för Riksteaterns verksamhet. En strategisk plan för hela kongressperioden måste därför vara öppet formulerad så att den kan fungera som en ledstjärna för hela Riksteaterorganisationen oavsett vilka omvärldsförändringar som ligger framför oss.

Detta medför också att strategin behöver kompletteras med en årligt återkommande verksamhetsplanering där hela Riksteaterörelsen formulerar hur vi ska närma oss målen i strategin. Denna process återkommer vi till längre fram i propositionen.

På Riksteaterns kongress 2007 benämndes motsvarigheten till "Riksteaterns strategiska plan 2011 – 2015" med namnet "Riksteaterns långsiktiga mål".

Eftersom "Riksteaterns strategiska plan" samlar Riksteaterns vision, verksamhetsidé, värdegrund, mål, strategier och målbilder så anser styrelsen att "Riksteaterns strategiska plan 2011 - 2015" bättre sammanfattar dokumentets innehåll och betydelse. I fortsättningen av propositionen kommer begreppet "Riksteaterns strategiska plan 2011 - 2015" att användas.

För tydlighetens skull är styrelsens förslag till "Riksteaterns strategiska plan 2011 - 2015" markerad med en grå rand i vänsterkanten.

RIKSTEATERNS STRATEGISKA PLAN 2011 - 2015

Vision

Din arena för medskapande och utveckling.

Verksamhetsidé

Riksteatern är en folkrörelse som arrangerar och främjar scenkonst och som äger en teater; en turnerande nationalscen för alla.

- Riksteatern ska skapa mentala krokar på många språk för att sätta tanken och känslan i rörelse.
- Riksteatern ska med scenkonst och andra aktiviteter bidra till att alla deltar, har inflytande och känner delaktighet i samhället.
- Riksteatern ska vara en föregångare i att utöva och utveckla nya former för deltagande, delaktighet och inflytande, för att skapa morgondagens demokrati.

Värdegrund

Värdeorden engagerande, kommunikativa och utmanande står som rubriker för Riksteaterns värdegrund.

Engagerande

Riksteatern är en organisation för alla, med plats för var och ens särskilda förmågor, perspektiv och kreativitet.

Här finns utrymme för mångfald, både bland Riksteaterns föreningar och bland de aktiviteter, projekt och teman som Riksteatern väljer. Riksteatern är en offensiv organisation som siktar framåt, hos oss har alla människor möjligheter till påverkan och delaktighet.

Kommunikativa

Riksteatern är en öppen, trovärdig och tillitsfull organisation som sprider kunskap och diskuterar genom förebilder och exempel.

Utmanande

Oavsett vilken plats, situation eller händelse som Riksteatern ställs inför väljer vi att se helheter och vara öppna inför möjligheter.

Mål

Människors engagemang är utgångspunkt för Riksteaterns arbete.

I Riksteatern ska alla kunna vara delaktiga oavsett t.ex. var man bor, kön, ålder, utbildning, sexuell läggning, social eller etnisk tillhörighet.

Möjligheten till inflytande ska bli större i Riksteatern, både för medlemmar och för allmänheten. Riksteatern ska vara din arena för medskapande och utveckling.

Riksteaterorganisationen ska vara en bred folkrörelse i ett föränderligt samhälle, olikheter bland föreningar och arrangörer borgar för mångfald.

Riksteaterorganisationen ska stärka utvecklingen av den regionala nivån.

Riksteaterorganisationen ska vara en plattform för:

- att stimulera kreativ utveckling av folkrörelser, mötesplatser, och scenkonstens form och innehåll.
- att synliggöra och ifrågasätta samhällsfenomen, i syfte att skapa samhällsutveckling och tillväxt.
- att förmedla kunskap och läroprocesser som främjar livskvalitet, kreativitet, individens utveckling och god hälsa.
- att tillsammans med nätverk inom näringsliv, forskning, utbildning, andra kulturinstitutioner och politiska partier bedriva en sektorsövergripande verksamhet.

Strategier

Inom Riksteatern ska konstnärer, publik och medlemmar tillsammans utveckla scenkonstens form och innehåll så att den blir angelägen och tillgänglig för många.

Öka delaktighet och synlighet för folkrörelsen i samhället

Riksteatern ska

- Stärka vi-känslan och tilliten i hela organisationen
- Verka för ökad tillgänglighet och kontinuerligt skapa utrymme för nya grupper och individer att verka inom organisationen

- Vara en tydlig aktör i samhället när det gäller demokratiutveckling genom att skapa metoder och vägledning tillsammans med andra ideella organisationer och kulturinstitutioner

Öka egenmakten hos medlemmar och ideellt aktiva

Riksteatern ska

- Drivas av medlemmarnas engagemang
- Berika individen genom att erbjuda en arena för medskapande och utveckling
- Ta tillvara kreativitet och engagemang hos de ideella krafterna och medlemmarna
- Ytterligare stärka förutsättningarna för de ideella krafterna att utveckla och ta ansvar för verksamheten
- Stärka och utveckla det ideella ledarskapet

Utveckla och fördjupa scenkonstverksamheten

Riksteatern ska

- Stärka förutsättningar för konstnärer att utvecklas och etablera nya möten
- Vidga och utveckla scenkonstbegreppet
- Stimulera samverkan, samarbete och synergier med andra aktörer

Öka affärsförståelse och resurseffektivitet

Riksteatern ska

- Använda sina samlade lokala, regionala och nationella resurser
- Strategiskt prioritera och anpassa resurserna
- Verka för nya och kompletterande finansieringskällor
- Verka för en enhetlig och decentraliserad personalorganisation
- Arbeta med kompetensutveckling för hela organisationen
- Verka för en helhetsbild av ekonomin i hela Riksteaterrörelsen

Målbilder

Beskriver hur Riksteatern ska uppfattas av olika intressenter när vi har uppnått våra mål.

Medlemmar

- Inom Riksteatern bejakas min kreativitet och mitt engagemang
- Inom Riksteatern kan jag tillvarata och utveckla min kompetens
- Inom Riksteatern har jag möjlighet till delaktighet och ansvarstagande
- Inom Riksteatern är min enskilda insats betydelsefull och en del av en större helhet

Publik och allmänhet

- Riksteatern är en öppen, engagerande och tillgänglig organisation där jag kan delta och påverka
- Riksteatern erbjuder en möjlighet för mig att utveckla mina intressen och min kreativitet

Politiker och media

- Riksteatern är en arena för samhällsutveckling där alla människor har en möjlighet att påverka och vara delaktiga
- Riksteatern är en kreativ organisation där ideellt arbetande medlemmar och medarbetare förändrar och driver verksamheten framåt
- Riksteatern är en rikstäckande infrastruktur för svensk scenkonst och en stor och viktig arbetsgivare för scenkonstproducenter

Samarbetspartners

- Tillsammans med Riksteatern skapas ett innovativt och kreativt samarbete
- Tillsammans med Riksteatern skapas möjlighet till utveckling av ny verksamhet och nya affärsmöjligheter
- Tillsammans med Riksteatern får vi tillgång till nya lokala och globala nätverk

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att anta styrelsens förslag till "Riksteaterns strategiska plan 2011 – 2015",
- att i "Stadgar för Riksteatern" ersätta texten "Riksteaterns långsiktiga mål" med texten "Riksteaterns strategiska plan".

RIKSTEATERNS VERKSAMHETSPLANERING

Vi vet att det kommer att inträffa många oförutsedda händelser både i och utanför vårt eget närområde innan vi träffas på Riksteaterns kongress 2015. Vi måste därför säkerställa vår förmåga att snabbt kunna anpassa oss till dessa förändringar.

Vid Riksteaterns förra kongress 2007 beslutade vi oss för att knyta den kontinuerliga utvecklingen till ett antal utvecklingsområden. Tanken var att samla de Riksteaterföreningar som delade ett speciellt intresse för att sedan driva utvecklingen inom området tillsammans. Detta visade sig många gånger vara lättare sagt än gjort.

Ett av problemen var att utvecklingsområdena hade väldigt olika karaktär. Några var mycket övergripande, exempelvis medlems- och publikutveckling (något som alla Riksteaterföreningar arbetar kontinuerligt med). Andra var starkt avgränsade, exempelvis familjeteater. Även om utvecklingsområdena generellt inte har fått det genomslag som det från början var tänkt så har några av dem, exempelvis "Små scener och/eller små orter" och "Internationellt utbyte", fungerat som ett positivt stöd för den gemensamma utvecklingen.

Erfarenheten har visat oss att det inte går att begränsa utvecklingsarbetet till några utvalda utvecklingsområden. Förutsättningarna ser väldigt olika ut för Riksteaterföreningarna och varje förening måste hitta och utveckla sina egna framgångsfaktorer.

En viktig omvärldsförändring som hela Riksteaterorganisationen måste förhålla sig till under den kommande kongressperioden är statens nya kulturpolitik och framför allt den nya modellen för statens stöd till regionala kulturverksamheter, den s.k. "samverkansmodellen".

Grunden för den nya samverkansmodellen är att respektive landsting tar fram fleråriga regionala kulturplaner i samverkan med länets kommuner och efter samråd med kulturlivet i länet och det civila samhället.

Det är givetvis viktigt att Riksteatern i detta sammanhang så långt som möjligt förmår att synliggöra den verksamhet vi bedriver idag, men det är också viktigt att vi ständigt pekar på hur det civila samhället, med rätt förutsättningar, skulle kunna spela en ännu större roll inom kulturområdet.

De regionala kulturplanerna för samverkan kommer att vara fleråriga, därför är det viktigt att Riksteaterföreningarna inför samråden möter upp med fleråriga verksamhetsplaner för den egna verksamheten. Planer som tydligt anger långsiktiga mål och hur man vill utveckla verksamheten framåt. För att underlätta detta bör anställda inom Riksteatern utbildas så att de kan stödja en verksamhetsplaneringsprocess i de Riksteaterföreningar som så önskar.

Riksteaterns styrelse har tidigare i denna proposition pekat på behovet av att samordna Riksteaterns resurser lokalt, regionalt och nationellt och att en sådan samordning ska utgå från Riksteaterföreningarnas behov.

Riksteaterföreningarnas verksamhetsplaner är en förutsättning för att regionala och nationella resurser ska kunna prioriteras på ett sådant sätt att de maximalt underlättar för Riksteaterföreningarna att uppnå sina mål.

- I första hand ska Riksteaterföreningarnas verksamhetsplanering vara ett stöd för föreningarna att uppnå sina mål och ambitioner.
- I andra hand ska Riksteaterföreningarnas verksamhetsplanering ligga till grund för Riksteaterns regionala och nationella prioriteringar.

På samma sätt som "Riksteaterns strategiska plan 2011-2015" håller samman Riksteatern och utgör en utgångspunkt för lokala, regionala och den nationella styrelsen samt anställda så bör Riksteaterns styrelse årligen ställa samman en flerårig verksamhetsplan för hela Riksteaterorganisationen som i första hand bygger på Riksteaterföreningarnas verksamhetsplaner.

Den gemensamma verksamhetsplanen ska i sin tur fungera som en utgångspunkt och inspirationskälla för den lokala, regionala och nationella verksamhetsplaneringen.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att rekommendera Riksteaterföreningarna att årligen upprätta fleråriga verksamhetsplaner för den egna verksamheten,
- att uppdra till Riksteatern regionalt att årligen upprätta fleråriga verksamhetsplaner för den egna verksamheten baserat på regionala förutsättningar och Riksteaterföreningarnas verksamhetsplaner,
- att uppdra till Riksteatern nationellt att årligen upprätta fleråriga verksamhetsplaner för den egna verksamheten baserat på nationella förutsättningar samt Riksteaterföreningarnas och Riksteaterns regionala verksamhetsplaner,
- att uppdra till Riksteatern nationellt att årligen upprätta fleråriga verksamhetsplaner för hela Riksteaterorganisationen,
- att uppdra till Riksteatern nationellt att erbjuda Riksteaterföreningarna ett stöd för att upprätta verksamhetsplaner.

MEDLEMMEN I CENTRUM

Att påstå att Riksteaterföreningarnas medlemmar är Riksteaterns viktigaste resurs är att förminska deras betydelse. Riksteaterföreningarnas medlemmar är själva kärnan och utgångspunkten för hela Riksteaterörelsen. Riksteaterföreningarnas medlemmar *är* Riksteatern.

Styrelsens förslag till vision för Riksteatern – Din arena för medskapande och utveckling – vill ta fasta på detta. Visionen utgår från vad Riksteatern skulle vilja vara i förhållande till i första hand medlemmarna. Visionen anger tydligt att Riksteatern vill locka till sig aktiva medlemmar som tar del av och engagerar sig i verksamheten.

Riksteatern ser inte några gränser mellan den kultur som skapas inom scenkonstinstitutionerna av yrkesverksamma utövare och den kultur som växer upp ur ett ideellt engagemang. Där andra reser murar ser vi spännande möjligheter till samverkan. Vi är alla en del av kulturen så kulturpolitiken måste handla om oss alla.

Det är i dagsläget bara inom Riksteatern som kreatörer och ideella krafter inom scenkonsten kan mötas på jämlika villkor. Detta skapar i sin tur unika möjligheter till dialog och utveckling.

En förutsättning för ett mer aktivt medlemskap är givetvis att medlemmarna bereds möjlighet till inflytande och påverkan. Det är medlemmarnas vilja och önskemål som ska vara ledstjärna för våra beslut på denna kongress.

Som tidigare nämnts svarade 45 % av Riksteaterns medlemmar i Riksteaterns senaste medlemsundersökning att de var beredda att arbeta ideellt för att stödja Riksteatern. Hur kan vi bäst utveckla verksamheten för att ta tillvara denna beredskap att engagera sig? Svaren kommer med all säkerhet att skilja sig åt mellan olika Riksteaterföreningar.

I en Riksteaterförening kan det vara viktigt att bereda plats för medlemmar som vill engagera sig för en speciell fråga eller ett särskilt perspektiv. I en annan förening kan det vara viktigt att bjuda in medlemmar till att vara med och besluta om den egna repertoaren.

Riksteaterns konstruktion – en folkrörelse som äger en scenkonstinstitution – gör det möjligt för konstnärer, publik och medlemmar att utvecklas tillsammans i en gemensam arbetsprocess. Vi är övertygade om att processen driver på en utveckling av scenkonstens form, tilltal och innehåll så att den blir angelägen och tillgänglig för många.

Riksteaterns gemensamma arbetsprocess har medfört att grupper som tidigare inte har sett Riksteatern som en plattform för sina kulturella intressen har anslutit sig till Riksteatern och därmed medverkat till att ytterligare bredda och internationalisera Riksteaterns verksamhet. Ett exempel på detta är föreningen Farhang med ett stort nätverk inom persisk kultur.

Trots att Riksteaterföreningarna de senaste åren har fått nästan 8 000 nya medlemmar varje år så är vi idag ungefär lika många medlemmar som vi var vid Riksteaterns förra kongress. Detta beror på att samtidigt har nästan lika många medlemmar årligen valt att lämna Riksteatern. Hade vi kunnat behålla fler om vi varit bättre på att möta upp medlemmarnas förväntningar?

Ibland kan även små åtgärder göra skillnad. Det har visat sig att det finns ett starkt intresse från Riksteaterföreningarnas medlemmar av att få information om föreningarnas verksamhet via e-post. I Riksteaterns senaste medlemsundersökning uppgav 82 % av medlemmarna att det var viktigt eller mycket viktigt att man fick e-post med påminnelse om kommande evenemang.

Genom att bygga upp ett stöd för medlemskommunikation skulle Riksteatern nationellt kunna underlätta för Riksteaterföreningarna att ge sina medlemmar kontinuerlig information om kommande evenemang.

Det är svårt att uttala sig om de långsiktiga utvecklingstrenderna i medlemmar-
nas syn på Riksteatern eftersom vi inte har genomfört attitydundersökningar
regelbundet. Enstaka undersökningar kan i och för sig vara belysande, men om
vi ska kunna följa upp resultatet av våra ansträngningar så krävs det att under-
sökningarna genomförs regelbundet och att de är jämförbara över tid. Styrel-
sen föreslår därför att Riksteatern under den kommande kongressperioden reg-
elbundet ska genomföra attitydundersökningar som vänder sig till Riksteater-
föreningarnas medlemmar.

Samtidigt som vi utvecklar möjligheterna att fördjupa kontakten med alla som
redan är medlemmar ska vi också utveckla Riksteaterns förmåga att kom-
municera med en intresserad allmänhet. De som är allmänt intresserade av vår
verksamhet idag blir förhoppningsvis våra medlemmar imorgon.

Ett sätt är att samla in kontaktuppgifter i samband med olika aktiviteter och
företrädevis bland dem som regelbundet besöker och tar del av vår verk-
samhet. Många Riksteaterföreningar har redan idag byggt upp ett stöd för att
kommunicera med alla som tar del av verksamheten men som av olika skäl
ännu inte valt att bli medlemmar.

Det frivilliga engagemanget i Sverige har legat på en relativt jämn nivå under
en lång tid. Graden av engagemang är hög både i absoluta termer och i jämför-
else med andra länder. Engagemanget tar sig dock andra former än tidigare
och kommer allt mer till uttryck i friare och mer tillfälliga relationer till föreningar,
rörelser och nätverk.

Inom Riksteatern är kopplingen mellan medlemskapet och det ideella arbetet
fortfarande mycket stark, verksamheten bedrivs i huvudsak av förtroendevalda
och aktiva medlemmar.

Hur kan Riksteatern anpassa sig till att en allt större del av det ideella engage-
manget är mer kopplat till enstaka projekt än till medlemskap i demokratiskt
uppbyggda organisationer? I kölvattnet av förändringen har det startats förmed-
lingsbyråer som förmedlar volontäruppdrag från frivilligorganisationer i hela
Sverige. En av de större aktörerna är Volontärbyrån som sedan starten har
förmedlat drygt 4 000 uppdrag.

Det är viktigt att Riksteatern under den kommande kongressperioden utvecklar modeller för att knyta an till nya former och metoder för att organisera det ideella arbetet.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att uppdra till styrelsen att regelbundet och på ett jämförbart sätt genomföra attitydundersökningar som vänder sig till Riksteaterföreningarnas medlemmar,
- att uppdra till styrelsen att utveckla Riksteaterns gemensamma medlemsregister med målet att underlätta för Riksteaterföreningarna att kommunicera med sina medlemmar,
- att uppdra till styrelsen att bygga ut det gemensamma registret så att det även kan innehålla ett kontaktregister för teaterintresserade som ännu inte valt att bli medlemmar.

REGIONERNAS NYA ROLL

De nationella kulturpolitiska målen har skrivits om. Nu ska statens insatser i högre grad inriktas på att stimulera kulturverksamhet i landet istället för att reglera den.

Den viktigaste förändringen är den nya modellen för statens stöd till regionala kulturverksamheter, den s.k. "samverkansmodellen", som innebär att landsting tar fram fleråriga regionala kulturplaner i samverkan med länets kommuner och efter samråd med kulturlivet i länet och det civila samhället. Kulturplanen fastställs efter dialog med Statens kulturråd. Statens kulturråd betalar ut medel till landstingen som i sin tur fördelar bidrag till institutioner och annan verksamhet.

Riksteatern välkomnar att regeringen i sin proposition "Tid för kultur" uppmärksammar att

"det civila samhället har en stor betydelse både för den utövande kulturen och för kulturarvsområdet" och "att den professionella kulturen och amatörkulturen inte står i motsatsförhållande till varandra. Tvärtom skapar de ofta förutsättningar för varandra och utgör båda nödvändiga delar av ett rikt kulturliv."

Det första steget för samverkansmodellen tas 2011 då statens bidrag till regionala kultursatsningar ska fördelas enligt den nya modellen i Västra Götaland, Skåne, Halland, Gotland och Norrbotten. Samtliga fem "pilotlän" ska senast den 5 november 2010 skicka in sina kulturplaner till Statens kulturråd.

Inför 2012 har Kulturdepartementet meddelat att ytterligare ca 12 län/regioner har anmält intresse att ingå i modellen, vilket innebär att genomförandet troligtvis kommer att gå fortare än vad som angavs i kultursamverkansutredningen "Spela samman" där modellen beräknades vara genomförd år 2015.

De nya fleråriga kulturplanerna som är grunden för samverkansmodellen ska tas fram i samverkan med länets kommuner och efter samråd med kulturlivet i länet och det civila samhället.

När den kulturpolitiska rollfördelningen förändras är det extra viktigt att lyfta fram det civila samhället i allmänhet och Riksteaterns betydelse i synnerhet för ett levande och aktivt kulturliv över hela landet. Våra erfarenheter av att kanalisera medborgarinflytandet inom scenkonsten skulle kunna få ett ännu större genomslag inom kultursektorn.

Vi har tidigare pekat på vikten av att Riksteaterföreningarna inför samråden möter upp med fleråriga verksamhetsplaner för den egna verksamheten. De framtagna verksamhetsplanerna kan även användas för att befästa Riksteaterföreningens roll inom respektive kommun. Denna förankring är extra viktig mot bakgrund av att de regionala kulturplanerna ska tas fram i samverkan med kommunerna.

Riksteatern sitter under övergången till den nya samverkansformen med i ett samverkansråd till stöd för Statens kulturråd.

Inför förhandlingarna enligt samverkansmodellen är det angeläget att Riksteatern samordnar sina lokala, regionala och nationella insatser för att nå maximalt genomslag.

Som tidigare påpekats medför bristen på samverkan inom kulturområdet att det är lätt att tappa helhetsperspektivet och ställa den ena verksamheten mot den andra istället för att se vad en kraftsamling på kulturen skulle kunna tillföra samhället. Mot bakgrund av detta bör Riksteatern så långt som möjligt agera i nära samverkan med Ideell kulturallians.

Den nya kulturpolitiken ändrar förutsättningarna för Riksteatern

Förutom effekterna av samverkansmodellen innebär statens nya kulturpolitik även några omedelbara förändringar för Riksteatern. I regeringens proposition "Tid för kultur" (2009/10:3) och i kultursamverkansutredningen "Spela samman" (SOU 2010:11) framgår det bland annat att;

- Riksteaterns stöd till teaterkonsulenter (verksamhetsbidraget) förs över till det nya anslaget på Kulturrådet - Bidrag till regional kulturverksamhet.
- Regeringen anser att Riksteaterns uppdrag i framtiden i högre grad bör vara stödjande och kompetensutvecklande. Däremot bör de egna produktionerna kunna minska något i omfattning.
- Mot bakgrund av detta beräknar regeringen i budgetpropositionen för 2010 att anslaget till Riksteatern minskar med 10 miljoner kronor fr.o.m. 2011.

Med beslutet att föra över Riksteaterns nationella verksamhetsbidrag till det nya anslaget - Bidrag till regional kulturverksamhet (som ska förhandlas enligt samverkansmodellen) har Kulturdepartementet tydligt visat att direkta överföringar av bidrag från Riksteaterns nationella till Riksteaterns regionala nivå inte ligger i linje med den nationella kulturpolitiken.

Vi kan konstatera att om Riksteaterns nationella nivå ska tillgängliggöra resurser ute i landet under den kommande kongressperioden så måste detta ske med andra metoder än verksamhetsbidrag.

Riksteaterns nationella nivå får ett bidrag från staten på ca 252 miljoner kronor per år, motsvarande bidrag till samtliga regionala Riksteaterföreningar ligger på ca 28 miljoner kronor per år.

Om Riksteatern inte uppfattas som viktig garant för den nationella kulturpolitiken så riskerar vi att staten långsiktigt minskar sitt engagemang i Riksteatern. Om så sker äventyrar Riksteater rörelsen en stor del av sin finansiering.

Vi kan därmed konstatera att Riksteatern i princip inte kan flytta resurser från nationell till regional nivå. Vi kan däremot hitta former för att utveckla ett lokalt och regionalt inflytande över hur den nationella nivån prioriterar och använder sina resurser. Ett sådant inflytande ska vara ömsesidigt och stärka Riksteaterns förmåga att samordna regionala och nationella resurser för att maximalt stödja utvecklingen inom scenkonsten utifrån såväl ett regionalt som ett

nationellt perspektiv med Riksteaterföreningarnas verksamhetsplaner som utgångspunkt.

En ökad integration av styrningen på Riksteaterns regionala och nationella nivå ska ta sin utgångspunkt i en fördjupad samverkan mellan förtroendevalda på regional och nationell nivå. Styrningen ska gälla såväl verksamheten som personalen på regional och nationell nivå.

Flera investeringar har gjorts under de senaste åren för att öka förutsättningarna för en djupare samverkan. Några exempel är den gemensamma verksamhetsplaneringen i november 2009 och en ökad samverkan mellan ordförandepresidiet (ett samordningsorgan för Riksteaterns regionala nivå) och den nationella styrelsen.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att uppdra till styrelsen att verka för att fördjupa samarbetet mellan förtroendevalda på Riksteaterns regionala och nationella nivå,
- att uppdra till styrelsen att tillsammans med Riksteatern regionalt utveckla metoder för att integrera styrningen av verksamhet och personal på regional och nationell nivå.

RIKSTEATERN INTERNATIONELLT

Det internationella och interkulturella perspektivet utmanar oss och gör att vi ständigt måste uppdatera vår kunskap och kompetens samt utveckla vår roll i ett globalt samhälle.

- Inom Riksteatern ser vi olikheter i ålder, kön, klass, etnicitet, sexuell läggning, språk och kulturell bakgrund som resurser för medskapande och utveckling.
- Inom Riksteatern integreras utforskandet av dessa resurser i all verksamhet och de betraktas aldrig som hinder.

Att ta tillvara den kunskap och erfarenhet som de olika perspektiven ger utmanar och stimulerar vårt sätt att tänka kring resursfördelning, rekrytering, kvalitetsbegrepp, prioriteringar, kommunikationskanaler, kommunikation, ekonomi, medlemservice, målgrupper, affärsmässighet, språk och teknik.

Riksteaterns internationella/interkulturella perspektiv bidrar till att utveckla både föreningsverksamheten och scenkonsten. Det vidgar även verksamhetsområdet för föreningar och ideellt aktiva när de får möjlighet att arbeta tillsammans med andra internationella ideella organisationer och aktörer.

Ett globalt/lokalt perspektiv utvecklar scenkonstens språk, form och innehåll och når målgrupper tvärs över nationsgränser.

För Riksteaterns utveckling är det angeläget att få tillgång till den kulturkompetens som har byggts upp inom invandrarföreningar i Sverige. Många av dessa föreningar har tillgång till nätverk och målgrupper som Riksteatern ännu inte regelbundet samarbetar med.

Riksteatern ska etablera en hållbar internationell och interkulturell samverkan genom att arbeta i, med och genom de språkgrupper som finns i Sverige och tydligt länka det internationella med det lokala. Strategin tar därmed avstamp i de stora invandrargrupperna i Sverige. För närvarande innebär detta en prioritering av följande länder/regioner i vårt internationella arbete; Mellanöstern, Afghanistan, Turkiet, Balkan, Västafrika, Latinamerika, Finland.

I Norden och inom EU prioriterar Riksteatern samverkan som bidrar till utveckling av ett globalt/lokalt perspektiv på scenkonsten. Hållbar internationell samverkan etableras genom att sambanden mellan lokala verkligheter och internationell utveckling synliggörs och bidrar till en utveckling av scenkonstens form och innehåll.

Inom EU-området prioriteras samverkan med organisationer, institutioner och nätverk som ger synergier med ovan nämnda invandrar-, kultur- och språkgrupper. I Norden och EU prioriteras samverkan som tematiskt och kompetensmässigt bidrar till utveckling av ett globalt/lokalt perspektiv på scenkonstens utveckling av form, innehåll, mötesplatser, kommunikation och teknik.

Mot bakgrund av regeringens proposition ”Språk för alla - förslag till språklag” (2008/09:153) har Riksteatern under det senaste året haft ett särskilt fokus på samarbeten med anknytning till minoritetsspråken i allmänhet och finska språket i synnerhet. Samarbetet med Finland har resulterat i ett omfattande interkulturellt utbyte vilket bland annat ledde till att Riksteaterns första scenkonstförening i Finland bildades.

Riksteatern bedriver sedan mer än trettio år tillbaka en verksamhet på teckenspråk. I de flesta fall framförs föreställningarna simultant på både teckenspråk och talad svenska så att både döva och hörande kan ta del av föreställningarna

- tillsammans. Statsmakterna har flera gånger uttalat att teckenspråket bör ha en ställning i det svenska samhället "som motsvarar de officiella minoritetsspråken". Riksteatern ser därför det svenska teckenspråket som ett sjätte minoritetsspråk.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att Riksteaterns internationella arbete i första hand ska utgå från de stora invandrargrupperna i Sverige.

BARN & UNGA

Riksteaterns nationella nivå uppmärksammar barn och ungas rätt till kultur genom scenkonstproduktion riktad främst till skolan. För att stärka verksamheten, öka barns och ungas inflytande, medskapande och delaktighet samt utveckla organisationens kunskaper om teaterns roll i skolan, driver Riksteatern sedan 2008 Skolscenen. Verksamheten är en nationell arena för att öka interaktionen mellan lärare och elever i skolan och skådespelare, regissörer, manusförfattare och andra som arbetar med scenkonst i skolan.

Skolscenen prioriterar samverkan med myndigheter som grund- och gymnasieskolor, statliga och kommunala aktörer som universitet och kulturförvaltningar och oberoende stiftelser som Utbildningsradion och Filminstitutet. I samspel arrangeras seminarier, konferenser och utbildningar för teaterarbetare, lärare, teater- och kulturkonsulenter. Detta vidgar verksamhetsområdet för föreningar och ideellt aktiva och möjliggör ett samspel mellan föreningar och samhällets institutioner. Ett sådant samspel bidrar till kompetensutveckling inom scenkonsten samt utveckling av dess uttryck, innehåll och mötesplatser.

Skolscenen arbetar för att stärka scenkonsten lokalt, regionalt och nationellt bland annat genom skolprojekt där Riksteaterföreningar kan delta och rekrytera nya medlemmar.

De Riksteaterföreningar som är engagerade i arbetet med barn och unga och familjeteater bör lyftas fram som förebilder vid regionala förhandlingar enligt samverkansmodellen och fungera som en inspirationskälla för det Nationella barnteaterrådet.

Nationella barnteaterrådet

I enlighet med kongressens beslut 2007 har Riksteatern inrättat ett Nationellt barnteaterråd. Nationella barnteaterrådet har uppdraget att på strategisk nivå utveckla folkrörelsens arbete med att driva och utveckla barn- och ungdomskulturen regionalt.

Rådet analyserar och utvecklar verksamhetsplaneringen för att säkerställa att barn- och ungdomsfrågorna är en drivande och självklar del av Riksteaterns regionala arbete.

Rådet säkerställer att den nationella styrelsen har de analyser och den information den behöver för att stärka hela folkrörelsen i arbetet med barn- och ungdomsfrågor.

Uppdragets långsiktiga effektmål

- Kreativa och engagerade barn och unga som är delaktiga och har inflytande i samhället

Uppdragets inriktning

- Stimulera och utmana den regionala nivån i arbetet med barn och unga

Uppdragets mål

- Ökat regionalpolitiskt ansvar för barn och ungas rätt till kultur både som konsument/upplevelse och utövare/skapare
- Öka barn och ungas demokratiska inflytande inom folkrörelsen – lokalt, regionalt och nationellt
- Att den regionala nivån utvecklas till ett Kunskapscentrum för förskola och skola
- Att satsningen på Skapande skola nyttjas
- Synliggöra regionala "role-models" för att stimulera till nationell och lokal verksamhetsutveckling

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att uppdra till Nationella barnteaterrådet att i samråd med regional och nationell nivå upprätta regionala mål för samspel med skolan i syfte att

gemensamt skapa insatser för att öka barns och ungas inflytande och delaktighet i samhället.

RIKSTEATERNS ÄNDAMÅLSPARAGRAF

Under de senaste årtiondena har Riksteatern lagt allt större tonvikt vid sin roll som utvecklare av det demokratiska samtalet. Riksteaterns förändrade syn på sin roll i samhället framgår tydligt i "Riksteaterns strategiska plan 2011 – 2015". Riksteaterns ändamålsparagraf har inte följt med i denna utveckling.

Riksteaterns styrelse har uppfattningen att man bör iakttä stor försiktighet med att uppdatera så grundläggande delar av stadgarna som 3 § ändamålsparagrafen, men med tanke på att utvecklingen har pågått under lång tid och att den i grunden förändrat Riksteaterns roll i samhället vill styrelsen föreslå en uppdatering av Riksteaterns ändamålsparagraf.

Styrelsen föreslår att Riksteaterns verksamhetsidé så som den är uttryckt i "Riksteaterns strategiska plan 2011 – 2015" framöver även ska gälla som Riksteaterns ändamålsparagraf.

3 § - Nuvarande

Riksteatern är en folkrörelse som arrangerar och främjar scenkonst och som äger en teater; en turnerande nationalscen för alla.

Riksteatern ska ge alla möjlighet att uppleva varierad och kvalitativ scenkonst, oavsett var man bor i landet, oavsett kön, ålder, utbildning, social- eller etnisk tillhörighet.

Riksteatern är också öppen för nya konstnärliga uttrycksformer, nya verksamheter och nya samarbetspartners.

Riksteatern ska vara en förebild för folkrörelser och svensk scenkonst.

3 § - Förslag

Riksteatern är en folkrörelse som arrangerar och främjar scenkonst och som äger en teater; en turnerande nationalscen för alla.

Riksteatern ska skapa mentala krockar på många språk för att sätta tanken och känslan i rörelse.

Riksteatern ska med scenkonst och andra aktiviteter bidra till att alla deltar, har inflytande och känner delaktighet i samhället.

Riksteatern ska vara en föregångare i att utöva och utveckla nya former för deltagande, delaktighet och inflytande, för att skapa morgondagens demokrati.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att Riksteaterns ändamålsparagraf 3 § i "Stadgar för Riksteatern", "Normalstadgar för Riksteatern regionalt" och "Normalstadgar för Riksteaterförening" ska vara likalydande med Riksteaterns verksamhetsidé så som den är uttryckt i "Riksteaterns strategiska plan 2011 – 2015".

RIKSTEATERNS DEMOKRATIPARAGRAF

I Riksteaterns demokratiparagraf 4 § - andra stycket i "Stadgar för Riksteatern" och "Normalstadgar för Riksteaterförening" görs en tydlig åtskillnad mellan den ideella folkrörelsen och den professionella teatern. Denna uppdelning speglar Riksteaterns självbild sådan den var för något eller några decennier sedan men indelningen saknar relevans idag.

Styrelsen föreslår därför att texten ändras i enlighet med förslaget nedan.

4 § andra stycket - Nuvarande

Kongressens beslut är bindande för hela Riksteatern – de är giltiga för samtliga inom den ideella folkrörelsen och för den professionella teatern. Mellan kongresserna är den nationella styrelsen organisationens högsta beslutande organ.

4 § andra stycket - Förslag

Kongressens beslut är bindande för hela Riksteatern – de är giltiga på samtliga *nivåer såväl för ideellt engagerade som för anställda*. Mellan kongresserna är den nationella styrelsen organisationens högsta beslutande organ.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att Riksteaterns demokratiparagraf 4 § - andra stycket i "Stadgar för Riksteatern" och "Normalstadgar för Riksteaterförening" ändras i enlighet med styrelsens förslag.

Riksteaterförenings rätt att sända ombud

I "Stadgar för Riksteatern" och "Normalstadgar för Riksteaterförening" 4 § tredje stycket står det att

Riksteaterförening har rätt att sända ombud med full rösträtt till Riksteaterns kongress på sätt som anges i Riksteaterns nationella stadgar.

Eftersom Riksteaterföreningarnas rätt att sända ombud med full rösträtt till Riksteaterns kongress framgår av 14 § i "Stadgar för Riksteatern" föreslår styrelsen att texten tas bort från 4 § i "Stadgar för Riksteatern" och "Normalstadgar för Riksteaterförening".

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att texten "Riksteaterförening har rätt att sända ombud med full rösträtt till Riksteaterns kongress på sätt som anges i Riksteaterns nationella stadgar." tas bort från 4 § i "Stadgar för Riksteatern" och "Normalstadgar för Riksteaterförening".

Demokratiparagraf i Normalstadgar för Riksteatern regionalt

"Normalstadgar för Riksteatern regionalt" saknar helt den demokratiparagraf som finns i "Stadgar för Riksteatern" och "Normalstadgar för Riksteaterförening".

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att "Normalstadgar för Riksteatern regionalt" ska innehålla samma demokratiparagraf som "Stadgar för Riksteatern".

RIKSTEATERNS NAMN – lokalt

Inom hela Riksteaterorganisationen arbetar vi ständigt med att synliggöra att Riksteatern är en ideellt baserad folkrörelse som verkar i hela landet.

Trots detta kan vi i attitydundersökningar utläsa att bilden av Riksteatern som en nationell scenkonstproducent från Stockholm dröjer sig kvar hos allmänheten. En av de viktigaste orsakerna till detta är att majoriteten av Riksteaterföreningarna fortfarande inte har med Riksteatern i sitt namn.

Det är inte lätt för allmänheten att förstå att Riksteatern är en folkrörelse när stora delar av folkrörelsen verkar under andra namn än Riksteatern. Mot bakgrund av detta vill Riksteaterns styrelse starkt rekommendera Riksteaterföreningarna att ta med Riksteatern i någon form i sitt namn.

I "Normalstadgar för Riksteaterförening" står det att "Riksteaterförening bör ha begreppet "Riksteaterförening" i sitt namn, alternativt "en del av Riksteatern", samt rekommenderas använda den gemensamma grafiska profilen".

Riksteaterns styrelse tycker att den nuvarande rekommendationen är alltför styrande i det att den uttalar exakt på vilket sätt en Riksteaterförening bör ta med Riksteatern i sitt namn. Styrelsen tycker att det är upp till respektive Riksteaterförening att avgöra hur detta kan ske på bästa sätt.

Rekommendationen återfinns i en egen paragraf (12 §) i "Stadgar för Riksteatern" men i "Normalstadgar för Riksteaterförening" ingår rekommendationen som en del av demokratiparagrafen i 4 §. Eftersom namnfrågan primärt inte är en demokratifråga föreslår styrelsen att rekommendationen flyttas till 1 § i "Normalstadgar för Riksteaterförening".

Rekommendation - Nuvarande

Riksteaterförening bör ha begreppet "Riksteaterförening" i sitt namn, alternativt "en del av Riksteatern", samt rekommenderas använda den gemensamma grafiska profilen."

Rekommendation - Förslag

Riksteaterförening bör ha begreppet "*Riksteater*" i sitt namn samt rekommenderas använda den gemensamma grafiska profilen.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att texten "Riksteaterförening bör ha begreppet "riksteaterförening" i sitt namn, alternativt "en del av Riksteatern", samt rekommenderas använda den gemensamma grafiska profilen." tas bort från 4 § i "Normalstadgar för Riksteaterförening",
- att texten "Riksteaterförening bör ha begreppet "Riksteater" i sitt namn samt rekommenderas använda den gemensamma grafiska profilen." läggs till i 1 § i "Normalstadgar för Riksteaterförening",
- att texten "Riksteaterförening bör ha begreppet "Riksteater" i sitt namn samt rekommenderas använda den gemensamma grafiska profilen." ersätter texten i 12 § "Stadgar för Riksteatern".

RIKSTEATERNS NAMN – regionalt

När denna proposition skrivs har 17 av Riksteaterns 21 regionala föreningar antagit namnet Riksteatern följt av länet/regionens namn, ytterligare en förening har antagit namnet Riksteatern följt av länets namn men med tillägget Länsteaterföreningen. Det är med andra ord bara i tre län/regioner som Riksteatern regionalt fortfarande inte har Riksteatern med i sitt namn.

Riksteaterns styrelse tycker att tiden är mogen för att besluta att Riksteaterns regionala föreningar ska heta Riksteatern följt av länet/regionens namn.

Mot bakgrund av detta föreslår styrelsen att i "Normalstadgar för Riksteatern regionalt" ändras enligt nedan.

1 § - Nuvarande

Riksteatern regionalt, internt benämnd Riksteatern i ....., är ett samverkansorgan för Riksteaterns riksteaterföreningar och andra anslutna organisationer inom länet/regionen.

Riksteatern regionalt är en självständig juridisk person organiserad i föreningsform.

1 § - Förslag

Riksteatern regionalt, benämnd Riksteatern i ....., är ett samverkansorgan för Riksteaterns riksteaterföreningar och andra anslutna organisationer inom länet/regionen.

Riksteatern regionalt är en självständig juridisk person organiserad i föreningsform.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att Riksteaterns regionala nivå ska benämnas Riksteatern följt av länet/regionens namn,
- att 1 § i "Normalstadgar för Riksteatern regionalt" ändras enligt styrelsens förslag.

ÅRSavgIFTER

För Riksteatern regionalt föreslår styrelsen inga förändringar utan anser att dagens årsavgifter är rimliga i samklang med att de regionala ombuden deltar kostnadsfritt vid kongressen. Den regionala nivån betalar idag en årsavgift motsvarande 100 kronor per ansluten Riksteaterförening eller annan ansluten organisation i länet, dock minst 1 000 kronor per år och maximalt 2 000 kronor per år.

För annan ansluten organisation föreslås en årsavgift på 500 kronor. Till detta kommer eventuella kostnader för observatörer vid kongressen.

På Riksteaterns förra kongress beslutades att Riksteaterföreningarna betalar en avgift per medlem till Riksteatern istället för en årsavgift.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att Riksteatern regionalt betalar 100 kr per ansluten Riksteaterförening eller annan ansluten organisation, dock minst 1 000 kr och maximalt 2 000 kr i årsavgift till Riksteatern,
- att annan ansluten organisation betalar 500 kr i årsavgift till Riksteatern.

MEDLEMSavgIFTER

Sedan det enskilda medlemskapet återinfördes i Riksteatern har frågan om storleken på medlemsavgiften varit en väl debatterad fråga vid Riksteaterns kongresser.

När det gemensamma medlemsregistret infördes var en utgångspunkt att kostnaderna skulle täckas av medlemsavgifter. Idag är avgiften till registret 33 kr för alla medlemskategorier utom ungdomar. Avgifterna har hitintills aldrig täckt registrets kostnader.

På samma sätt är det tänkt att avgiften till kongressfonden tillsammans med årsavgiften för Riksteatern regionalt ska täcka kostnaderna för Riksteaterns kongresser, vilket dessa inte gör idag.

Riksteaterns styrelse ser ett behov av att öka medlemsavgifterna delvis för att säkra finansiering av det gemensamma medlemsregistret och Riksteaterns framtida kongresser men framför allt för att förbättra Riksteaterföreningarnas ekonomi.

Nyttan av detta måste vägas mot risken att förlora medlemmar om avgifterna höjs för mycket. Riksteaterns styrelse tycker att det är dags att göra en ordentlig genomlysning av frågan med målet att lägga fram ett långsiktigt hållbart förslag till nivå på Riksteaterföreningarnas medlemsavgifter till Riksteaterns nästa kongress.

Mot bakgrund av detta föreslår styrelsen oförändrade medlemsavgifter för den kommande kongressperioden.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att medlemsavgiften för ordinarie medlemmar fastställs till 120 kr,
- att medlemsavgiften för familjemedlemmar fastställs till 80 kr,
- att medlemsavgiften för ungdomsmedlemmar fastställs till 50 kr,
- att avgiften för det gemensamma registret fastställs till 33 kr för alla medlemskategorier utom ungdomsmedlemmar,
- att avgiften för det gemensamma registret fastställs till 0 kr för ungdomsmedlemmar,
- att avgiften till kongressfonden fastställs till 7 kr för alla medlemskategorier,
- att styrelsen får i uppdrag att lägga fram ett långsiktigt hållbart förslag till nivå på Riksteaterföreningarnas medlemsavgifter till Riksteaterns nästa kongress.

OBSERVATÖR

Vid sidan av ombuden har Riksteaterföreningarna sedan länge haft en möjlighet att skicka observatörer till Riksteaterns kongresser. Detta har gjort det möjligt för fler förtroendevalda att följa kongressen på plats och att delta i samtalet. Även om det bara är Riksteaterföreningarnas ombud som har yttrande-, förslags- och rösträtt så är det fritt fram för observatörerna att diskutera kongressens frågor med sina ombud.

Observatörsbegreppet infördes i Riksteaterns stadgar på Riksteatern kongress i Gävle 2004 mot bakgrund av att "Annan ansluten organisation" får rätt att skicka en observatör med yttranderätt till Riksteaterns kongress.

På Riksteaterns kongress i Norrköping 2007 fattades beslut om att Riksteaterföreningar med färre än fem medlemmar också har rätt att skicka en observatör med yttranderätt till Riksteaterns kongress.

Båda dessa beslut har stärkt demokratin och ökat mångfalden röster som får komma till tals på Riksteaterns kongresser.

Det finns däremot fler skäl till att invända mot ordvalet. Dels är det språkligt olyckligt att använda benämningen observatör för en person som deltar i kongressen med yttranderätt, dels finns det en uppenbar risk för missförstånd när vi använder samma begrepp för olika kategorier av deltagare (observatör med yttranderätt och observatör utan yttranderätt).

För att minska risken för missförstånd föreslår styrelsen att begreppet observatör ändras till representant i Riksteaterns stadgar och att begreppet observatör framöver endast används i dess ursprungliga form.

På Riksteaterns kongress 2007 beslutades att Riksteaterförening med färre än fem medlemmar får skicka observatörer med yttranderätt till kongressen. Styrelsen föreslår att detta beslut förs in i "Stadgar för Riksteatern".

Som en konsekvens av det ovan anförda föreslår styrelsen att "Stadgar för Riksteatern" ändras i enlighet med förslagen nedan

14 § - Nuvarande

Kongressen består av ombud för varje riksteaterförening och Riksteatern regionalt, styrelsens ledamöter samt observatörer från riksteaterförening och annan ansluten

14 § - Förslag

Kongressen består av ombud för varje Riksteaterförening och Riksteatern regionalt, styrelsens ledamöter, samt *representanter (från Riksteaterförening med färre än fem*

organisation.

Ombud ska vara medlem i den riksteaterförening som representeras.

Varje förening som antagit Riksteaterns ändamålsparagraf och demokratiparagraf och som har minst fem medlemmar får skicka ombud till kongressen enligt följande nyckel:

5–249 medlemmar 1 ombud

250–499 medlemmar 2 ombud

500–749 medlemmar 3 ombud

> 749 medlemmar 4 ombud

Riksteaterförening med färre än 5 medlemmar får skicka observatörer. Riksteatern regionalt äger rätt att skicka ett ombud per län/region.

Annan ansluten organisation äger rätt att skicka en observatör.

Beräkning av medlemsantal som ligger till grund för beräkningen av antalet kongressombud görs 8 månader innan kongress.

Fullmakt för ombud ska vara styrelsen tillhanda senast sex veckor före kongressens öppnande.

18 § - Nuvarande

Varje ombud har en röst.

Ombud har yttrande-, förslags- och rösträtt på kongressen. Observatör från annan ansluten organisation har yttranderätt.

Vid lika röstetal avgör lotten.

Omröstning sker öppet. Vid val är omröstningen sluten om så begärs. Vid val ska i händelse av lika röstetal lotten avgöra.

medlemmar eller från annan ansluten organisation)

Ombud ska vara medlem i den Riksteaterförening som representeras.

Varje förening som antagit Riksteaterns ändamålsparagraf och demokratiparagraf och som har minst fem medlemmar får skicka ombud till kongressen enligt följande nyckel:

5–249 medlemmar 1 ombud

250–499 medlemmar 2 ombud

500–749 medlemmar 3 ombud

> 749 medlemmar 4 ombud

Riksteaterförening med färre än 5 medlemmar får skicka *en representant*. Riksteatern regionalt äger rätt att skicka ett ombud per län/region.

Annan ansluten organisation äger rätt att skicka en *representant*.

Beräkning av medlemsantal som ligger till grund för beräkningen av antalet kongressombud görs 8 månader innan kongress.

Fullmakt för ombud ska vara styrelsen tillhanda senast sex veckor före kongressens öppnande.

18 § - Förslag

Varje ombud har en röst.

Ombud har yttrande-, förslags- och rösträtt på kongressen. *Representant* har yttranderätt.

Vid lika röstetal avgör lotten.

Omröstning sker öppet. Vid val är omröstningen sluten om så begärs. Vid val ska i händelse av lika röstetal lotten avgöra.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att en observatör med yttranderätt från Riksteaterförening med färre än fem medlemmar eller från annan ansluten organisation, fortsättningsvis ska benämnas "representant",
- att "Stadgar för Riksteatern" 14 § och 18 § ändras i enlighet med styrelsens förslag.

PERSONER FÖR FYLLNADSVÄL

Enligt Riksteaterns stadgar ska kongressen välja två personer för fyllnadsval. Styrelsen anser, med tanke på kongressperiodens längd, att kongressen bör välja fyra personer för fyllnadsval. Detta för att styrelsen ska förbli fulltalig även om fler än två kongressvalda ledamöter avsäger sig sina uppdrag under en kongressperiod.

Styrelsen föreslår därför att "Stadgar för Riksteatern" ändras i enlighet med förslaget nedan.

23 § andra stycket - Nuvarande

Kongressen utser tio ledamöter samt två personer för fyllnadsval.

23 § andra stycket - Förslag

Kongressen utser tio ledamöter samt *fyra* personer för fyllnadsval.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att "Stadgar för Riksteatern" 23 § - andra stycket ändras i enlighet med styrelsens förslag.

FÖRTYDLIGANDE AV TIDIGARE KONGRESSBESLUT

STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 7

Det ska framgå att en förening som antagit Riksteaterns ändamåls- och demokratiparagraf ska ansöka om medlemskap till Riksteatern nationella styrelse. Detta sker förslagsvis genom att utveckla § 7 enligt nedan.

7 § - Nuvarande

Ansökan om anslutning görs skriftligen till Riksteaterns nationella styrelse. Den som vägras anslutning kan hänskjuta frågan till kongressen.

7 § - Förslag

Ansökan om *medlemskap eller* anslutning görs skriftligen till Riksteaterns nationella styrelse. Den som vägras *medlemskap eller* anslutning kan hänskjuta frågan till kongressen.

STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 8

Det bör framgå att kongressen fastställer en årlig avgift till kongressfonden och en årlig avgift till det gemensamma medlemsregistret. Detta sker förslagsvis genom att utveckla § 8 enligt nedan.

8 § - Nuvarande

Varje annan ansluten organisation samt Riksteatern regionalt erlägger för varje verksamhetsår en årsavgift vars storlek bestäms av kongressen.

8 § - Förslag

Riksteaterförening betalar för varje medlem en årlig avgift till kongressfonden och en årlig avgift till det gemensamma medlemsregistret. Storleken på avgifterna bestäms av kongressen.

Annan ansluten organisation samt Riksteatern regionalt betalar en årlig avgift vars storlek bestäms av kongressen.

STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 16

§ 16 som anger vilka frågor som ska behandlas på en ordinarie kongress föreslås uppdateras enligt nedan. OBS! Ändringen av § 16 (i) förutsätter att kon-

gressen beslutat att i "Stadgar för Riksteatern" ersätta texten " Riksteaterns långsiktiga mål" mot texten "Riksteaterns strategiska plan".

16 § - Nuvarande

Vid ordinarie kongress ska följande ärenden förekomma:

- a) kongressens behöriga utlysande
- b) fastställande av dagordning
- c) fastställande av röstlängd
- d) val av mötesfunktionärer
- e) styrelsens verksamhetsberättelser och årsredovisning
- f) revisionsberättelser
- g) fastställande av resultat- och balansräkning
- h) fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
- i) fastställande av Riksteaterns långsiktiga mål
- j) fastställande av avgift till kongressfonden

- k) fastställande av medlemsavgift för enskilda medlemmar i Riksteaterförening

- l) fastställande av arvoden
- m) val av styrelseledamöter samt personer för fyllnadsval
- n) val av två revisorer jämte två ersättare
- o) val av valberedning
- p) förslag från styrelsen och medlemmarna

16 § - Förslag

Vid ordinarie kongress ska följande ärenden förekomma:

- a) kongressens behöriga utlysande
- b) fastställande av dagordning
- c) fastställande av röstlängd
- d) val av mötesfunktionärer
- e) styrelsens verksamhetsberättelser och årsredovisning
- f) revisionsberättelser
- g) fastställande av resultat- och balansräkning
- h) fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
- i) fastställande av Riksteaterns strategiska plan för kongressperioden*
- j) fastställande av avgift till kongressfonden
- k) fastställande av avgift till det gemensamma medlemsregistret*
- l) fastställande av medlemsavgift för enskilda medlemmar i Riksteaterförening
- m) fastställande av årsavgifter för annan ansluten organisation samt Riksteatern regionalt*
- n) fastställande av arvoden
- o) val av styrelseledamöter samt personer för fyllnadsval
- p) val av två revisorer jämte två ersättare
- q) val av valberedning
- r) förslag från styrelsen, *Riksteaterförening, annan ansluten organisation, Riksteatern regionalt eller enskild medlem.*

STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 21

OBS! Den föreslagna ändringen förutsätter att kongressen beslutat att i "Stadgar för Riksteatern" ersätta texten "Riksteaterns långsiktiga mål" mot texten "Riksteaterns strategiska plan".

21 § - Nuvarande

Motion till kongress kan väckas av riksteaterförening, annan ansluten organisation, Riksteatern regionalt och enskild medlem. Motion ska vara styrelsen tillhanda senast fyra månader före kongressens öppnande.

Styrelsen ska förelägga kongressen förslag på långsiktiga mål.

21 § - Förslag

Motion till kongress kan väckas av Riksteaterförening, annan ansluten organisation, Riksteatern regionalt och enskild medlem. Motion ska vara styrelsen tillhanda senast fyra månader före kongressens öppnande.

Styrelsen ska förelägga kongressen förslag på *Riksteaterns strategiska plan*.

STADGAR FÖR RIKSTEATERN - § 22

Texten "Styrelsen är mellan kongresserna Riksteaterorganisationens högsta beslutande organ" i § 22 bör tas bort eftersom en text med samma innebörd finns med i demokratiparagrafen § 4.

22 § - Nuvarande

Styrelsen leder organisationens verksamhet. Styrelsens arbetsperiod omfattar tiden från ordinarie kongress till och med nästkommande ordinarie kongress.

Styrelsen är mellan kongresserna Riksteaterorganisationens högsta beslutande organ. Styrelsen utser firmatecknare.

22 § - Förslag

Styrelsen leder organisationens verksamhet. Styrelsens arbetsperiod omfattar tiden från ordinarie kongress till och med nästkommande ordinarie kongress.

Styrelsen utser firmatecknare.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att kongressen antar de föreslagna stadgeändringar under rubriken "Förtydligande av tidigare kongressers beslut".

STYRELSENS FÖRSLAG I SAMMANFATTNING

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

- att anta styrelsens förslag till Riksteaterns strategiska plan 2011 - 2015,
- att i "Stadgar för Riksteatern" ersätta texten "Riksteaterns långsiktiga mål" med texten "Riksteaterns strategiska plan".
- att rekommendera Riksteaterföreningarna att årligen upprätta fleråriga verksamhetsplaner för den egna verksamheten,
- att uppdra till Riksteatern regionalt att årligen upprätta fleråriga verksamhetsplaner för den egna verksamheten baserat på regionala förutsättningar och Riksteaterföreningarnas verksamhetsplaner,
- att uppdra till Riksteatern nationellt att årligen upprätta fleråriga verksamhetsplaner för den egna verksamheten baserat på nationella förutsättningar samt Riksteaterföreningarnas och Riksteaterns regionala verksamhetsplaner,
- att uppdra till Riksteatern nationellt att årligen upprätta fleråriga verksamhetsplaner för hela Riksteaterorganisationen,
- att uppdra till Riksteatern nationellt att erbjuda Riksteaterföreningarna ett stöd för att upprätta verksamhetsplaner.
- att uppdra till styrelsen att regelbundet och på ett jämförbart sätt genomföra attitydundersökningar som vänder sig till Riksteaterföreningarnas medlemmar,
- att uppdra till styrelsen att utveckla Riksteaterns gemensamma medlemsregister med målet att underlätta för Riksteaterföreningarna att kommunicera med sina medlemmar,
- att uppdra till styrelsen att bygga ut det gemensamma registret så att det även kan innehålla ett kontaktregister för teaterintresserade som ännu inte valt att bli medlemmar.
- att uppdra till styrelsen att verka för att fördjupa samarbetet mellan förtroendevalda på Riksteaterns regionala och nationella nivå,

- att uppdra till styrelsen att tillsammans med Riksteatern regionalt utveckla metoder för att integrera styrningen av verksamhet och personal på regional och nationell nivå.
- att Riksteaterns internationella arbete i första hand ska utgå från de stora invandrargrupperna i Sverige.
- att uppdra till Nationella barnteaterrådet att i samråd med regional och nationell nivå upprätta regionala mål för samspel med skolan i syfte att gemensamt skapa insatser för att öka barns och ungas inflytande och delaktighet i samhället.
- att Riksteaterns ändamålsparagraf 3 § i "Stadgar för Riksteatern", "Normalstadgar för Riksteatern regionalt" och "Normalstadgar för Riksteaterförening" ska vara likalydande med Riksteaterns verksamhetsidé så som den är uttryckt i "Riksteaterns strategiska plan 2011 – 2015".
- att Riksteaterns demokratiparagraf 4 § - andra stycket i "Stadgar för Riksteatern" och "Normalstadgar för Riksteaterförening" ändras i enlighet med styrelsens förslag.
- att texten "Riksteaterförening har rätt att sända ombud med full rösträtt till Riksteaterns kongress på sätt som anges i Riksteaterns nationella stadgar." tas bort från 4 § i "Stadgar för Riksteatern" och "Normalstadgar för Riksteaterförening".
- att "Normalstadgar för Riksteatern regionalt" ska innehålla samma demokratiparagraf som "Stadgar för Riksteatern".
- att texten "Riksteaterförening bör ha begreppet "riksteaterförening" i sitt namn, alternativt "en del av Riksteatern", samt rekommenderas använda den gemensamma grafiska profilen." tas bort från 4 § i "Normalstadgar för Riksteaterförening",
- att texten "Riksteaterförening bör ha begreppet "Riksteater" i sitt namn samt rekommenderas använda den gemensamma grafiska profilen." läggs till i 1 § i "Normalstadgar för Riksteaterförening",
- att texten "Riksteaterförening bör ha begreppet "Riksteater" i sitt namn samt rekommenderas använda den gemensamma grafiska profilen." ersätter texten i 12 § "Stadgar för Riksteatern".

- att Riksteaterns regionala nivå ska benämnas Riksteatern följt av länet/-regionens namn,
- att 1 § i "Normalstadgar för Riksteatern regionalt" ändras enligt styrelsens förslag.
- att Riksteatern regionalt betalar 100 kr per ansluten Riksteaterförening eller annan ansluten organisation, dock minst 1 000 kr och maximalt 2 000 kr i årsavgift till Riksteatern,
- att annan ansluten organisation betalar 500 kr i årsavgift till Riksteatern.
- att medlemsavgiften för ordinarie medlemmar fastställs till 120 kr,
- att medlemsavgiften för familjemedlemmar fastställs till 80 kr,
- att medlemsavgiften för ungdomsmedlemmar fastställs till 50 kr,
- att avgiften för det gemensamma registret fastställs till 33 kr för alla medlemskategorier utom ungdomsmedlemmar,
- att avgiften för det gemensamma registret fastställs till 0 kr för ungdomsmedlemmar,
- att avgiften till kongressfonden fastställs till 7 kr för alla medlemskategorier,
- att styrelsen får i uppdrag att lägga fram ett långsiktigt hållbart förslag till nivå på Riksteaterföreningarnas medlemsavgifter till Riksteaterns nästa kongress.
- att en observatör med yttranderätt från Riksteaterförening med färre än fem medlemmar eller från annan ansluten organisation, fortsättningsvis ska benämnas "representant",
- att "Stadgar för Riksteatern" 14 § och 18 § ändras i enlighet med styrelsen förslag.
- att "Stadgar för Riksteatern" 23 § - andra stycket ändras i enlighet med styrelsens förslag.
- att kongressen antar de föreslagna stadgeändringar under rubriken "Förtydligande av tidigare kongressers beslut".